

SBOROVÁ SHROMÁŽDĚNÍ

Listopad 2001

4. listopadu

8.30	BK	Olga Tydlitátová	21. po Trojici	9.00	BD	Jaroslav Vítek
10.00	ČK	Olga Tydlitátová		10.00	Kuř	Jiří Malý
14.15	Rych	Olga Tydlitátová		13.45	Tiš	Jaroslav Vítek

11. listopadu

8.30	BK	Jiří Gruber	22. po Trojici	9.00	BD	Jaroslav Vítek
10.00	ČK	Jiří Gruber		9.45	Tiš	Jaroslav Vítek

18. listopadu

8.30	BK	Jiří Gruber	23. po Trojici	9.00	BD	Jiří Malý
10.00	ČK	Jiří Gruber		10.00	Kuř	Jaroslav Vítek
		<i>Křty dospělých</i>		13.45	Tiš	Jaroslav Vítek
14.15	Rych	Jiří Gruber		19.30	BD	

25. listopadu

8.30	BK	Olga Tydlitátová, VP	Neděle věčnosti	9.00	BD	Jaroslav Vítek
10.00	ČK	Olga Tydlitátová, VP		9.45	Tiš	Jiří Malý
		<i>Varhanní improvizace - Jan Král (JAMU)</i>				

2. prosince

10.00	ČK	P. Václav Slouk	První adventní	9.00	BD	Jiří Malý, VP
		Jiří Gruber		10.00	Kuř	Jaroslav Vítek, VP
		<i>Ekumenická bohoslužba, přímý přenos ČT</i>		13.45	Tiš	Jaroslav Vítek, VP
14.15	Rych	Jiří Gruber				

LEGENDA: BK Betlémský kostel
ČK Červený kostel
Rych Újezd – Rychmanov

BD Blahoslavův dům
Tiš Tišnov
Kuř Kuřim

BRNĚNSKÝ EVANGELICKÝ MĚSÍČNÍK

SETKÁVÁNÍ

Listopad 2001
Ročník 3

Číslo 9

BRNĚNSKÝ EVANGELICKÝ MĚSÍČNÍK

Podzim

Poslední list se třese na platanu,
neboť on dobře ví,
že co je bez chvění - není pevné.

Třesu se, Bože můj,
neboť tuším, že brzo umřu
a pevný měl bych být.

Z každého stromu spadne
i ten nejposlednější list,
neboť on není bez důvěry k zemi.

Z každého člověka spadne
i ta nejposlednější přetvářka,
neboť prkno v márnici
je docela prosté.

Ten list tě, Bože můj, nemusí prosit o nic.
Dal jsi mu růst a on to nepokazil.
Ale já ...

Vladimír Holan

ÚVODNÍK

VYDAT SE NA CESTU

Vydat se na cestu – to je téma, které jde napříč Biblií, od Abrahama až po apoštoly. Pro Abrahama to znamenalo opustit své jisté místo, klidnou budoucnost, své příbuzné v Kaldejském Uru a jít tam, kam ho Bůh vedl. Pro lid izraelský v Egyptě to znamenalo přijmout i rizika poslušnosti, přejít vody, projít pouští, trpět hlad, žízeň, vedro dnů a zimu nocí, beznaděj, dopadající při každé nové těžkosti, z nichž zdaleka nejmenší nebyly střety s bojovnými národy, jejichž území museli přejít. Vydat se na cestu – to je pro každého věc důvěry k tomu, který na cestu vysílá, který vede a doprovází.

Vydat se na cestu – to znamenalo pro mnohé muže a ženy Nového zákona čelit zcela nové realitě všedního dne, když slepý nebo chromý byli uzdraveni a mohli tak zaujmout své místo v životě a ve společnosti. Což nebylo zrovna snadné při uzdravení zasažených leprou, synáčka vdovy z Naim nebo Lazara, které Ježíš vrátil do života.

Vydat se na cestu – to bylo poslání učedníků. Po dvou se vydávali na cestu, aby od města k městu a od vesnice k vesnici vyhlášovali Boží lásku. Aniž by se ohlíželi a čehokoliv litovali, aniž by se nechali ochromit strachem z pronásledování. Opustili svou minulost a budoucnost vložili do rukou Božích a mohli tak jít v plné důvěře v Něho.

Vydat se na cestu – to znamená směřovat k jistému cíli, který Písmo nazývá královstvím Božím, kde každý muž a každá žena najde svou svobodu a důstojnost. Tato jistota je pro ně dostatečnou motivací, silou a energií. Evangelium překračuje čas a všechny překážky a vyzývá nás na cestu i dnes.

Nechť je tato jistota a důvěra motivem i pro naši práci ve sboru v nadcházejícím školním roce.

Jean-Daniel Wohlfahrt, pastor sboru Francouzské
reformované církve v Basileji
(Úvodník srpnového čísla sborového INFO)

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Rádl si nás - tehdy mladé - přitahoval tím, že nás odpuzoval. Nic se mu tak nepříčilo jako epigonství, slepé vyznavačství a romantický patos. Ucházeli se o nás tehdy mnozí vůdcové a předáci a lákali nás k sobě do svých stran všemi způsoby. Jak blahodárně na nás působil profesor Rádl svou bezohlednou analýzou a kritičností! Nikdy nám nepředkládal něco hotového, ale podněcoval nás k samostatným úsudkům, k vlastní volbě. Takové vůdce miluje a chce mít mládež. (Str. 38)

Roste-li kde zločinnost a neucta k zákonům, je to vždy znamení, že v té společnosti není něco v pořádku, že mocní a bohatí jsou lhostejní k trampotám slabých a vyděděných. To se nevztahuje jen na tak zvané kapitalistické země. Nikde se tak obecně nepodvádí a nekrade jako v zemích s komunistickými režimy. Všechno patří státu, teoreticky všem, prakticky nikomu. Proto většina lidí si nedělá svědomí z toho, že svou práci odbývá, nebo trochu si zajišťuje pro sebe...

Tvrdost nevede k poslušnosti zákonů ani nedělá člověka a národ lepším, naopak: nutí nedbat zákonů a přetvářet se, vyvolává zatrpkllost a přímo pěstuje faleš. Diktátorské režimy stejně jako nelidský trestní řád lámou charaktery a otravují duše. (Str. 95)

Z publikace *Přemysl Pitter: Nad vřavou nenávisti*
(napsáno pro "Hovory s pisateli" 1969-70; souborné vydání Kalich 1996)
vybral J. Franců

„Bázeň Boží“ neznamená: mít strach z Boha, nýbrž: zřením si uvědomovat jeho nepochopitelnost. Bázeň Boží je vědomí tvorů o temnotě, z níž se zjevuje Bůh a již se nemůže dotknout žádná z našich duchovních sil. Proto je právem nazývána „počátek poznání“. Je to temná brána, skrze níž musí člověk projít, aby se dostal k Boží lásce. Kdo se však cestě skrze tuto bránu vyhýbá a začíná tím, že si chce obstarat uchopitelného Boha, který je uzpůsoben tak a ne jinak, ocitá se v nebezpečí, že o něm začne uprostřed faktického průběhu dějin a života pochybovat, nebo upadne do vnitřní lži.

Doby víry a nevíry nelze rozlišovat podle slov, jimiž si slouží. Existují doby nevíry, jež rády hovoří o Bohu. Existují doby víry, jež mlčí o tajemství. Lze je však rozlišit podle něčeho jiného. V dobách víry lidé rádi pracují; tak jako věří v bytí, věří i v práci. V časech nevíry snášejí lidé práci jako nepřekonatelný tlak. V dobách víry odhalují lidé požehnání, skrývající se v kletbě „v potu tváře“; v časech nevíry na požehnání zapomínají a znají už jen kletbu.

Martin Buber, *Názory*, s. 12n. 27, vyd. Nakladatelství Franze Kafky Praha, 1996
vybrala Eva Pilátová

LN: Vraťme se k New Yorku a k dopadu tragedie na budoucnost lidstva. Objevují se slova jako dílo ďábla, apokalypsa, pád pyšné babylonské věže. Není důvěra v tento svět otřesena navždy? Zbývají světu vůbec nějaké pevné hodnoty?

M. Novak: Byl jsem v té době už v Evropě a vše vnímám celou dobu odsud. Přesto jsem mohl slyšet jisté poselství z Ameriky pro tyto i příští dny. Slyšel jsem to z oněch telefonátů z letadel, která se stala nástrojem teroristů. Tolik lidí mluvilo o lásce k blízkým a o důvěře Bohu, o víře v něj. Ti lidé stáli tváří v tvář smrti. Jeden člověk říkal: "Řekni dětem, že je miluji a že jsem na dobrém místě, jsem u Boha." A to byla jeho poslední slova. To je

pozoruhodná zpráva. To není fráze z hollywoodského filmu! A bezprostředně potom se všude v Americe začali lidé modlit.

LN: Sounáležitost Američanů je teď pochopitelně mimořádně silná.

M. Novak: Ano, ale nejenom teď, po této tragédii. Už od doby, kdy se v roce 1774 poprvé sešel Kongres, i při vyhlášení nezávislosti v roce 1776, byla základní složkou víra v Boha. Víra v Boha a víra ve svobodu člověka. Spojení religiozity a svobodomyšlnosti je velice silná tradice. Na to se dost zapomíná. Prosperita Ameriky je pak často vnímána jako jakýsi bezduchý stroj, založený jen na vědě, technologiích, individualismu a ziskosti jedince. Víra a svoboda jsou hodnoty, které trvají a které v budoucnu převáží. A za nimi stojí boží prozřetelnost ...

LN: Když jsme u slova pravda a u podobných velkých slov, jak se směřují vaše evidentně liberální myšlenky s vaší katolickou konfesí? Katolická církev je institucí, která se po staletí tváří a chová jako majitelka pravdy. Nevím, nakolik ji změní dnešní papežské omluvy, nakolik ztratí pověst rigidní instituce.

M. Novak: Za dobu, co jsem tady v Čechách, jsem potkal několik katolíků, kteří na mne působili jako otevření lidé.

LN: To jsou jednotliví lidé, instituci však tvoří její historie, myšlenky, uznávané hodnoty, jazyk, pozice ve společnosti ...

M. Novak: Každá instituce je však nesena konkrétními lidmi. Každá instituce nebo tradice má své hrdiny i své slabiny. A právě důvěra v to, že ta která tradice - a nemusí být jen katolická - má hodnotu, platnost, vytváří pocit nebo vědomí sounáležitosti lidí. Já vyrůstal v katolické tradici. A Bůh nepojal své Stvoření jako donucovací systém, ale jako arénu svobody. A kapitalismus je koncipován jako systém svobodný. Je systémem uzpůsobeným pro neustálé reformy, je ze všech známých systému nejvíce otevřen světu pravdy.

*Ukázka z rozhovoru s Michaelem Novakem, který poskytl pro Lidové noviny.
Celý rozhovor byl otištěn v pondělí 17. září, tedy několik dní po osudných událostech v
USA. Vybral Jiří Malý*

SALÁRNÍ PŘÍSPĚVKY A DAŇOVÁ POTVRZENÍ ZA ROK 2001

Staršovstvo sboru Brno I si dovoluje svým členům bratrsky připomenout, že s blížícím se koncem roku očekáváme uhrazení pravidelného salárního příspěvku. Děkujeme všem, kteří již na tento účel přispěli jednorázově nebo pravidelnými měsíčními platbami. Zatím se na saláru sešlo 236 tisíc Kč, ve sborovém rozpočtu však počítáme s částkou 480 tisíc Kč.

Všichni, kteří v minulém roce využili možnosti snížit si díky darům církvi svůj daňový základ, budou mít potvrzení připravena v únoru příštího roku v kanceláři. Ty, kteří by doklad o celkové výši svých darů potřebovali nově, prosíme, aby se do konce roku přihlásili ve farní kanceláři. Salár je možno uhradit v hotovosti každý všední den dopoledne ve farní kanceláři nebo po nedělních bohoslužbách. Kdo by chtěl využít bezhotovostní platbu, číslo účtu našeho sboru u České spořitelny, Kounicova 4 je: 1341635359/0800.

OPRAVA:

Bratru L. Bukáčkovi se omlouváme, za chybu v první větě jeho básně, která vyšla v minulém čísle. Místo: Krásné slunné sny našeho života ... má být správně: Krásné slunné dny našeho života...

VOLBY STARŠOVSTVA V BRNĚ I

Patří k výsadám reformačních církví, že v jejich sborech nemá hlavní slovo autoritativní kazatel, nadřízený orgán (např. biskup nebo senior), ani samozvaná skupinka mimořádně duchovně obdarovaných jedinců, ale demokraticky zvolená rada tzv. starších, jedním slovem staršovstvo.

Demokratický způsob volby staršovstva, o jehož složení rozhoduje celý sbor, neznamená, že si v církvi vládne lid sám. Nejvyšší autoritu má v církvi i ve sboru Ježíš Kristus a Boží slovo dosvědčené Starým a Novým zákonem. Úkolem staršovstva je však tuto Boží autoritu a vůli co nejpečlivěji hledat, oznamovat a prosazovat. Volba starších znamená, že právě těmito lidem dáváme svou důvěru, aby náš sbor i nás samotné tímto směrem vedli a spravovali.

V současné době je volební období staršovstva šestileté. A protože poslední volba se v našem sboru konala na jaře 1996, nezbyvá než počátkem roku připravit volby nové. Úkolem dosavadního staršovstva je volby připravit, tj. předem oslovit a vybrat vhodné kandidáty, představit je sboru a stanovit datum voleb. Z toho se zatím podařilo splnit to poslední. Volby se budou konat ve dvou kolech. První volba proběhne v neděli 10. února v obou našich kostelech. Po sečtení hlasů se stanou presbytery všichni, kteří již v prvním kole dostanou nadpoloviční většinu našich hlasů. Protože však chceme, aby při volbě bylo možné vybírat 18 presbyterů alespoň z více jmen, musíme předpokládat, že nadpoloviční většinou nezíská v prvním kole všech 18 starších. Proto se bude za 14 dní konat druhé kolo voleb, které bude spojeno s obvyklým výročním sborovým shromážděním a bude se konat již pouze na jednom místě – v Betlémském kostele.

Staršovstvo našeho sboru je 20členné. Tvoří ho 18 laiků volených sborovým shromážděním a 2 kazatele, kteří jsou jeho členy mocí svého úřadu. Bývá zvykem, že při každých volbách staršovstva je část presbyterů zvolena znovu (ti zaručují kontinuitu práce) a část je zvolena poprvé. Při říjnové schůzi staršovstva vyjádřilo pouze 8 dosavadních presbyterů ochotu kandidovat znovu. Pokud si to ostatní ještě nerozmyslí, dojde k velkému střídání stráží a našim nejdůležitějším úkolem bude najít dostatek bratří a sester, kteří budou ochotni tuto službu přjmout.

O čem staršovstvo jedná a rozhoduje? Jeho úkoly sahají od schvalování pořadu bohoslužeb a způsobu vysluhování svátostí až po věci ryze hospodářské, stavební a organizační. To však neznamená, že by se staršovstvo muselo zabývat každou maličkostí. Vedle staršovstva existuje v našem sboru ještě 5 komisí (liturgická, výchovná, stavební, finanční a křesťanské služby), které připravují usnesení a na něž je možno přenést řadu kompetencí. Kromě toho je ve sboru ještě několik pracovních skupin: redakční rada časopisu Setkávání, hudební rada pěveckého sboru Cantate Domino, nájemní komise atd.). Očekává se, že každý člen staršovstva bude pracovat alespoň v jedné z těchto komisí.

Staršovstvo se schází jednou měsíčně kromě prázdnin (zatím to bylo vždy druhé pondělí v měsíci). Před schůzí dostane každý presbyter zápis z minulé schůze a písemnou přípravu s informacemi k jednotlivým projednávaným bodům. O většině z nich se pak vede rozhovor a nakonec se hlasuje. Je snaha dospět v rozhovoru ke sblížení různých stanovisek. Když se to nepodaří, rozhoduje třeba i jeden hlas.

Od presbyterů se kromě pravidelné účasti na životě sboru očekává, že svou službu budou konat rádi a s osobním nasazením. Je jasné, že v dnešní době má většina lidí – zvláště zaměstnaných – málo času. Nebylo by však dobré, kdyby byli ve staršovstvu pouze důchodci. Je třeba zastoupení všech generací včetně mládeže. Mnozí z nás jsou již zapojeni do různých veřejných a společenských funkcí. Být presbyterem proto znamená další zkrácení již tak dost omezeného osobního volna. A přece je to služba potřebná a důležitá. Je to služba, do které nás volá náš Pán. Je to slavný a čestný úkol, který nám umožňuje podílet se na Božím díle, které stále pokračuje i mezi námi a s námi. Duch svatý však potřebuje ochotné lidi, kteří mu dají své schopnosti a čas.

Je obohacující, když se ve staršovstvu sejdou lidé nejen různého věku a zkušeností, ale i různých názorů a způsobů zbožnosti. Mohou se tak navzájem doplňovat, jeden od druhého učit a hledat, co je jim společné.

Dosavadní staršovstvo se rozhodlo oslovit v první vlně 16 bratří a sester, o nichž se domnívá, že by mohli být v novém staršovstvu přínosem a požádat je, aby případnou volbu přijali. V budoucích číslech našeho časopisu vás seznámíme se jmény prvních kandidátů. Počítáme s tím, že do konce roku oslovíme ještě další bratry a sestry. Kandidáty do staršovstva však nemusí navrhovat jen staršovstvo staré. Každý člen sboru může staršovstvu písemně navrhnout a doporučit k volbě jiného člena sboru, staršovstvo zjistí,

zda by kandidaturu přijal a zapíše jej do kandidátní listiny. Není však vhodné navrhovat současně členy jedné rodiny (např. manžele, sourozence či rodiče a děti).

Presbyterství je služba, ke které nemá smysl někoho přemlouvat. Je to povolání, které člověk přijme z motivů své víry a lásky k církvi. Samotná důvěra bratří a sester projevovaná ve volbách, za kterou smíme vidět Boží povolání, je dostatečně zavazující a inspirující. Práce ve staršovstvu je přes řadu konfliktních situací a formalit nezaslouženou příležitostí, jak se podílet na něčem, co je trvalé a přes všechnu lidskou chatrnost slavné. Mysleme proto na všechny, kteří budou ke kandidatuře navrženi, ve svých modlitbách.

Jiří Gruber

MÍSTO NĚKOLIKA CITÁTŮ

se mi vrací na mysl událost, o níž odvyšila krátkou reportáž Česká televize. Popis zní jednoduše. Učitelka tělesné výchovy nacvičovala s žáky tělesnou přespolní běh. Jedna z dívek běžela příliš pomalu. Proto ji nespokojená učitelka přikázala běžet stanovenou trať znovu. Dívka si stěžovala na nevolnost. Učitelka nezměnila svůj postoj. Žákyně se zhroutila. Přivolaný lékař nařídil převoz do nemocnice, dívka tam však po nedlouhé chvíli zemřela. Pitva u ní prokázala skrytou srdeční vadu, která při předchozí fyzické námaze způsobila zástavu srdce.

Televize učinila trapný pokus udělat z neštěstí mediální senzaci a po nezdaru naštěstí zmlkla. Zato tisk (LN) se k události vrátil podrobněji. Slovo dostali ti zúčastnění, kteří potřebovali sdělit veřejnosti, že nenesou žádnou odpovědnost. Paní učitelka prý postupovala naprosto správně. „Osnovy jsou ale dané a v matematice přece také nevynecháte násobilku jenom proto, že se to některým dětem nechce učit,“ argumentují pedagogové.

Nevím, jak se dá učením násobilky způsobit újma na zdraví – třeba mi chybí představitel citovaných pedagogů. Ale zato i jako laik tuším, že nutit dítě běžet tak dlouho, dokud vysílením nepadne, může újmu na zdraví způsobit. Srovnávají-li argumentující pedagogové takový pedagogický postup s učením násobilky, nechtěl bych být rodičem, který musí dítě posílat do jejich školy. A pokud je učební osnovy připouštějí (nebo snad nařizují?), pak jsou takové osnovy hluboce v nepořádku.

Zdůrazňuji, že nejsem odborník. Jenže ani stanovisko odborníka, které k události LN otiskly, nemám jak pokládat za uspokojivé. Pan Gajda z Pedagogické fakulty univerzity v Ostravě vysvětlil, že „rozhodnutí učitelky ovlivnil“ vztah žáků k vyučovanému předmětu. Doslova: „Žáci rádi simulují.“ Makarenko mě netreště! O čem se mě tu pan vysokoškolský pedagog snaží přesvědčit? Čím to ovlivnila ta žákyně v Karvině postoj zkušené pedagožky? Opravdu simulovala – nejdřív nevolnost, potom zástavu srdce – a nakonec? Když je někdo odborník, musí se opravdu takto ponížovat?

Vnucuje se srovnání. Před několika měsíci byl vyšetřován a tuším i obviněn policista, který neúmyslně zastřelil náhodnou kolemjdoucí, když pronásledoval ujíždějící kradený vůz. Ten policista se rozhodoval pod tlakem, musel jednat velmi rychle – a udělal zřejmě těžkou chybu, za níž možná stane před soudem. Na druhé straně paní učitelka tělesné výchovy v Karvině měla na rozhodování vyučovací hodinu – ne-li celou, tedy aspoň část. Neměla před sebou gangstery, nýbrž školačku. Slyšela ji sdělovat, že je jí špatně. Jako zkušená pedagožka se určitě aspoň jednou doslechla o tom, že příčinou nevolnosti při tělesné námaze by mohlo být onemocnění. Vzdělaná a zkušená pedagožka měla dost času zjistit si, zda tvrzení žákyně nenavědčuje nebezpečné situaci. Nebyla v časové tísní, a učinila rozhodnutí, jehož následky se nijak nedají napravit. Podle zveřejněného mínění zúčastněných nenese žádnou vinu.

Co se stalo, to už jistě nelze změnit. Jenže co dál? Za stávající situace asi nic. Nedostane-li se paní učitelce do rukou další žákyně se srdeční vadou, nemuselo by dojít k dalšímu neštěstí. Škola bude dál učit přesně podle daných osnov, takže asi bude všechno v pořádku. Nerad si uvědomuju, jak snadno se stane, že úplně všichni jsou neviní a někdo tu jejich nevinu těžce zaplatí. Navíc tentokrát to stálo život čtrnáctiletou Irenu z Karvině – a to je mi strašlivě líto.

Televizní informace, na niž se odvolávám, byla odvyšována ve zpravodajství ČT 11. října.

Článek z Lidových novin, z něhož cituji stanoviska zúčastněných, vyšel 13. října na str. 2 pod názvem „Policie v případu smrti karvinské školačky nikoho neobviní“.

ROZHOVOR

s Mary Jane z Presbyterní církve v USA

Ve Spojených státech existuje vedle sebe více církví, které se označují za presbyteriánské, aniž by kterákoliv z nich byla zastřešující organizací pro všechny. Jsou rozdíly mezi nimi opravdu tak významné, že je třeba zakládat nové církve?

Podíváte-li se do historie, zjistíte, že presbyteriáni měli vždy dominantní postavení mezi americkými protestantskými církvemi. To si zachovali i dnes. Naše církev (Presbyterian Church of USA) vznikla v roce 1983 sjednocením severní a jižní větve presbyteriánské církve. Je to nyní také, troufám si říct, presbyterní církev v tom nejobecnějším smyslu, nejotevřenější se širokým zázemím. Ostatní presbyteriánské církve (evangelikální, reformované atd.) se liší jak v teologii, tak ve výkladu Písma. Jsou ortodoxnější a konzervativnější, mají sklon vykládat Bibli doslova. Například „Presbyterian Church in America“ nedovoluje ženám, aby stály v čele sboru. Nejvýznamnějším rozdílem však je to, že my více zahrnujeme jak konzervativní, tak liberální sbory a skupiny. I přes názorovou různost a případné neshody se snažíme zachovat jednotu. Jsme otevřeni všem proudům, pokud s námi chtějí setrvat.

Co tedy znamená být presbyteriánem?

Slovo presbyteros v řečtině bylo vykládáno různým způsobem, ale v podstatě to znamená „starší“. Jde tedy o chápání určitého způsobu správy a zřízení církve. Sborovní starší mají u nás stejnou míru pravomoci jako faráři. Správní radou sboru je staršovstvo. V hierarchii následuje presbyterium, sdružení staršovstev a obecní shromáždění. Všechny funkce a instituce jsou voleny buď přímo sbory, nebo staršovstvy.

Jaký je vztah státu a církve ve Spojených státech? Jsou obě instituce zcela odděleny, nebo existuje určitá forma spolupráce, třeba finanční?

Oficiálně se hovoří o odluce, přestože se stále diskutuje, co to znamená. Různé chápání odluky se projevuje v různých situacích. Například v mém rodném městě v Severní Karolině bylo obvyklé, že na programu veřejných shromáždění byla modlitba. Zde v Pensylvánii je tomu naopak. Do sporů se zapojují i soudy. Například Nejvyšší soud minulý rok rozhodl, že do státních škol modlitba oficiálně nepatří. Praxe je ale taková, že pokud studenti chtějí, modlí se stejně. Jde o to, že nikdo nesmí být na státních školách nucen. Dále není možné vyvéšovat Desatero přikázání ve státních školách a budovách. Církve nedostávají žádné prostředky na náboženskou činnost, stavbu a údržbu budov atd. Mohli bychom třeba získávat prostředky na školku pro děti členů sboru, ale nesměli bychom je učit náboženství. Se sociálními programy je to podobně. Peníze na veřejně prospěšné činnosti ano, ale na náboženství ne. Já však nemohu oddělit pomoc druhým se státní spoluprací od své křesťanské povinnosti druhým pomáhat. Nemohu zkrátka oddělit svou víru od zbytku světa. Jak možná víte, tento rozpor se snaží vyřešit nová vláda návrhem na uvolnění prostředků pro církve, které se zabývají sociálně prospěšnou činností, charitou a podobně.

Když tedy stát nepřispívá na činnost, jak zabezpečujete vaše sbory? Dávají členové pevné částky nebo existují jiné zdroje?

Děláme to tak, že počátkem roku každý písemně navrhne, kolik bude moci ten rok přispět, abychom měli představu, jak bude vypadat rozpočet. Každý samozřejmě přispívá podle svých možností. V drtivé většině případů to vypadá tak, že zhruba 20 % členů sboru dá dohromady zhruba 80 % celého rozpočtu sboru. O zbytek se dělí čtyři pětiny sboru.

Presbyteriánství je jedním z ustavených křesťanských vyznání v tom smyslu, že již má stoletími ověřenou tradici. Současným trendem ve Spojených státech však je, že „tradiční“ vyznání zaznamenávají sice mírný, ale stálý pokles počtu členů. Naopak nová vyznání (jako Církev Boží, některé nezávislé církve apod.) jsou na vzestupu. Co k tomu vede?

Tento trend je reálný a my se s ním snažíme vypořádat. V minulosti jsme zažívali neustálé spíše rozvoj a pokládali jsme to za dobré znamení. Nyní si ale začínáme uvědomovat, že růst není automaticky známkou Boží přízně. Je pravdou, že některé církve převzaly jistý kapitalistický přístup k víře. Nabízejí určitá zjednodušená pravidla a snadná řešení a když je budeme následovat, Bůh nám prý zařídí úspěch, štěstí, bohatství apod. Šíří domněnku, že na vše existuje určitý přesný recept. Takto se podbízí určitému proudu americké kultury. Spousta lidí totiž ztotožňuje americkou kulturu s pravou vírou. Spojené státy byly ustaveny také na základě náboženské víry kolonistů a zakládajících otců. Proto prý když se nám daří, je to důkaz Božího souhlasu. Tomuto myšlenkovému proudu napomáhají média i politici a výsledkem je jakýsi pseudonáboženský mýtus o předurčenosti amerického národa. Vždyť víte, že každý významnější státníkův projev je zakončen slovy „Bůh žehnej Americe!“ Říkám si, že pokud Bůh chce Americe požehnat, nic proti tomu. Na druhé straně ale není možné dávat do přímé souvislosti materiální bohatství i relativní svobodu, kterou dnes máme, s Boží přízní a souhlasem. Být věrný Bohu ještě neznamená být úspěšný. Jde o něco více, a právě tyto nové církve jdou, jak se říká, s proudem. Právě to jim vynáší popularitu a rostoucí sbor příznivců.

Téma životního prostředí se stává čím dále naléhavější úměrně s rostoucí ekologickou hrozbou na místní i globální úrovni a skomírajícím zájmem politiků. Nemyslíte si, že církev má v tomto bodě rezervu a mohla by svůj hlas více propůjčit úsilí o ochranu životního prostředí?

Jde rozhodně o naléhavou otázku nejen z hlediska společenského, ale i teologického. Většina církví toto téma jistým způsobem formálně zohledňuje ve formě nějakého prohlášení apod. My se snažíme hlásat, že Země je naším dočasným domovem, a proto máme povinnost o ni pečovat jako o Boží dílo a být jejími dobrými správci. Toto pojetí nám zakazuje Zemi ničit a pohrdat tak Božím stvořením. Na druhé straně je však pravdou, že mezi lidmi panuje určitá konformita a smířenost se způsobem života a hospodářství, tak typickým pro současnou Ameriku, který příliš nebere ohled na životní prostředí. Domnívám se, že bychom mohli dělat více. Jde o to, jaké priority si církev ve veřejné diskusi stanoví. Panuje zde obava, že jisté formy snahy o ekologickou soudržnost mají tendenci přerůst do panteismu, tedy do jakési náboženské úcty k přírodě, v tezi o tom, že vše, tedy i příroda, je součástí Stvořitele a proto si zaslouží posvátnou úctu. Já dávám přednost pojetí panateismu, tedy myšlenky, že vše je v Bohu. Příroda živá i neživá není součástí Boha, ale Bůh jako její Stvořitel má na ní celkový podíl, tedy i zájem na jejím zachování. Úkolem člověka je o Boží přírodu pečovat a být jejím dobrým správcem.

Na posledním obecném shromáždění Presbyterní církve její předseda Syngman Rhee navrhl ustanovit teologickou komisi, jejímž úkolem by bylo usilovat o smíření a jednotu církve, a vyzval k modlitbám za její sjednocení. Je to dosažitelný úkol?

Záleží na tom, co máme na mysli sjednocením církve. Názorová jednotu není možná. Nebyla dosažitelná v minulosti, těžko bude ustavitelná v budoucnosti. Chápu jednotu církve jako společný závazek vůči Bohu, na kterém se mohou všichni shodnout. Tj. víra v Ježíše Krista a důvěra v Ducha svatého. Představuji si takovou jednotu, kterou neovlivní spory kolem jednotlivých formálních otázek, jednotu, na které pracují všichni s pomocí Ducha svatého.

Rozhovor (před 11.9.) připravil Ondřej Dusík, člen sboru Brno I, t.č. student v USA.

Z BRNA II DO APELDOORNU

Je to skoro na pováženou, jak některé jevy tvrdošijně a úspěšně vzdorují změnám. Uvedme hned několik případů:

Od konce osmdesátých let se členové sboru Brno II setkávají s reformovanými křesťany v nizozemském Apeldoornu. Střídavě se vidáme buď v Brně nebo v Apeldoornu, někdy přijede na návštěvu z jednoho sboru do druhého několik hostů, jindy plný autobus. Tentokrát to byl autobus z Brna, který na konci září přivezl čtyřicetku hostů z Brna II do Holandska. Od té doby, co jsme se s našimi přáteli tam začali setkávat, se toho skutečně dost změnilo. Některí přibyli, někteří mezitím o třináct roků zestárli, někteří už nás přivítat neprijdou. Ale srdečnost, pozornost holandských hostitelů, vynalézavost v uspořádání pobytu brněnských hostů, úspěšná snaha nakrmit čtyřicet hladových krků (vlastně víc, i řidiči autobusu mají krky a chvílemi hlad) – to všechno se za ta léta v ničem neumenšilo. Spíše toho nenápadně přibýlo.

Škoda, že je to tak daleko. Mezi Českou republikou a Nizozemským královstvím leží Spolková republika Německo, takže to trvá celý den, než dojedete tam a celou noc, než zase dorazíte zpátky. Takže máme s Holanďany aspoň společného souseda – a sousedovu řeč, kterou se všichni, jakž takž dorozumíme. Přetrvává tvrdošijně i tento zvyk – rozmluvy v německé řeči – jakkoli tentokrát se sluší zaznamenat drobnou změnu. Mladí účastníci zájezdu hlasitě volali po společné komunikaci v angličtině – a někteří se váhavě snažili jim v tom vyjít vstříc.

Mezi to, co se vnějšně změnilo, musíme ovšem zařadit i věc novějšího data, která vůbec nepatří mezi maličkosti. Letošní návštěva v Apeldoornu nás zavedla do reformovaného sboru, ve kterém jsme ještě nikdy nebyli. Sbor, do něhož jsme jezdili dříve, totiž už není. Byl administrativně zrušen – církevní vedení tak rozhodlo, vedeno snad hospodářskými a správními příčinami. Pěkný, dle našich měřítek živý a aktivní sbor, přestal existovat, jeho členové opustili krásný kostel Opstandingskerk postavený tuším v šedesátých letech dvacátého století. Připojili se ke sboru v západní části města a užívají jejich kostel pojmenovaný De Goede Herder. Česky to znamená „Dobrý Pastýř“, tedy až potud nelze proti novému prostředí nic namítat. Nepodařilo se mi zjistit, zda budova pochází z konce devatenáctého nebo začátku dvacátého století. Zvnějšku je dosti nenápadná, rozhodně by bylo těžké říci, že je příťažlivá. Okolí se zřejmě nedá upravit tak vzhledně, jak to bývalo u dřívějšího (novějšího) kostela, i když by holandští uživatelé určitě nestrpěli, aby tam byl třeba i jen náznak nepořádku.

Kostel však neměl sdostatek velké prostory pro běžná setkávání členů mimo nedělní shromáždění. Ty bylo potřeba přistavit, a tehdy se ukázalo, jak stará stavba dovede vzdorovat připojení nové přístavby. Architekt a stavitel ten vzdor sice zlomili, ale i velmi laický pozorovatel (já) rychle získá dojem, že celý ten nově vzniklý útvar (stará stavba s novou přístavbou) představuje zlom – pracné a těžko vzniknuvší řešení. Nové prostory jsou ovšem pěkné a mohli jsme se přesvědčit, že dobře slouží.

Nizozemští přátelé ovšem zřejmě nemají rádi polovičatá řešení. Pustili se tedy zároveň s prováděním přístavby do úprav interiéru kostela. Zdá se, že jim měl poskytnout příležitost k novým setkáváním pro více lidí vlepším prostředí. Klasický obdélník s kazatelnou a stolem Páně u čelní (kratší) stěny uvnitř obměnili. Stůl Páně s kazatelnou a křtitelnicí nejen posunuli do středu prostoru, ale zároveň to trojí orientovali podle delší stěny obdélníku, takže prostor poněkud připomíná naše toleranční reformované kostelíky na Vysočině a na Valašsku. Ale jen poněkud. Prostor po rekonstrukci vypadá, jako by se byl rozhodl vzdorovat architektovu nápadu – a když se nakonec musel podřídit, tak aspoň truceje. „Budiž,“ bručí, „mějte si to tak, ale stejně se to nehodí a stejně každá z dominant vypadá tak, jako by vlastně patřila někam jinam.“ Zkrátka, těžko říci proč, starý kostel vzdoruje novým změnám a nedá se jenom tak přemluvit a nedá.

Krásné varhany, které zůstaly na původním kůru, nádherně znějí chrámovým prostorem, zato když se bratr farář postaví na kazatelnu nebo ke stolu Páně a začne hovořit bez mikrofonu, je mu rozumět sotva na dva tři metry. Dále se v prostoru hlas tříští a rozplývá, zaniká ve změti nesrozumitelných zvuků. Mikrofon, zesilovač a reproduktory to poněkud napraví, i když i jejich výsledek vytváří dojem jakési uměle znějící řeči. Opět to

vypadá, jako by chrámový prostor trucovitě vymýšlel schválnosti jako pomstu za to, že se jej kdosi pokusil změnit.

Před hostiteli se o tom člověk samozřejmě nesmí zmínit. Oni si svého kostela právem váží – není divu, vždyť je to pro ně místo setkání s evangeliem a setkání vzájemného, také my Brněňští jsme to vnímali jako vzácnou a jedinečnou událost, když jsme tam společně s místními bratry a sestrami zpívali a modlili se, naslouchali zvěsti a podávali si chléb a víno. To je radostné a nedá se na to zapomenout. Jenom jaksi po straně se do vzpomínek vkrádá otázka: jak namáhavé by asi bylo pokusit se církevní vedení přimět, aby rozhodovalo ještě také podle jiných úvah a měřítek, než jsou dána hledisky hospodářskými a správními. Ale kdoví, zda by to bylo vůbec možné některé jevy tvrdošijně a úspěšně vzdorují změnám.

ju

KŘTITELNICE V ČERVENÉM KOSTELE

Během října se v chrámové lodi Komenského kostela objeví kamenná křtitelnice, kterou se sem staršovstvo rozhodlo přemístit z místnosti na pravé straně apsidy, která kdysi sloužila jako křestní kaple.

Jaké nás k tomu vedly důvody? Jeden z nich – i když ne hlavní – je umělecko-historický. Křtitelnice je kvalitní kamenická práce, která patří k původní výzdobě kostela a v současné době měl o její existenci jen málokdo tušení. V křestní kapli zůstávala většinou návštěvníků kostela skryta.

To mělo kdysi svůj dobrý důvod. Křest byl chápán jako úzce rodinná slavnost. Nekřtílo se jako dnes ve shromáždění. Nebyl to vyznavačský akt, ale samozřejmá povinnost rodičů. Proto byla křtitelnice umístěna v malé kapli, která svým komorním laděním a výzdobou lépe odpovídala tomuto spíše soukromému pojetí křtu.

Dnes se však situace zásadně změnila. Když přináší rodiče dítě ke křtu, není to již pouhé pokračování v rodinné tradici, ale veřejné svědectví, že se jejich rodina veřejně hlásí k Ježíši Kristu. Křest přestal být pouhou společenskou událostí a stal se něčím jedinečným a nesamozřejmým. Proto dnes patří křest zásadně do nedělního bohoslužebného shromáždění jako akt vyznavačský a sborotvorný. Výrazem této změny bude mimo jiné i nynější přesunutí křtitelnice z uzavřené soukromé kaple do hlavní chrámové lodi.

Je ale ještě jeden dobrý důvod k jejímu stěhování. Tak jako nám bible na stole Páně připomíná slovo Boží a kalich večeri Páně, chybí v interiéru našeho kostela předmět, který by nám připomínal náš křest. A protože se křest koná jen jednou a navíc většinou v dětství, je význam této svátosti chtít nechtě potlačen. Málokdo z nás ví, kdy, kde a kým byl pokřtěn. Málokdo ví, kde má uložený svůj křestní list. Někdo už možná ani neví, kdo byli jeho kmotři. A to jsou pouze věci vnější.

Málokdo z nás opírá svou víru o svůj křest. To není jen proto, že jsme byli většinou pokřtěni jako nemluvňata. Daleko víc to souvisí s tím, že nám nic a nikdo náš křest nepřipomíná. A to je chyba. Křest přece znamená, že nás Bůh jednou provždy a neodvolatelně přijal za své děti a slíbil nám být věrný. O svůj křest se člověk může opřít ve chvílích nejtěžších pochybností a smutku. Na svém křtu můžeme postavit jistotu své víry.

Netvrdím, že tohle všechno se změní a vyřeší, když přestěhujeme křtitelnicu v Červeném kostele skrz jedny dveře. Ale tak jako posun v chápání významu večere Páně trval v naší církvi léta a stále pokračuje, je i toto věc dlouhodobá a vyžaduje mnoho přemýšlení, modliteb a rozhovorů. A přece si myslím, že nám ten kus opracovaného Božímu mramoru v kostele bude už dnes cosi připomínat. A to nejen tehdy, když u něho budou křtěny malé děti a dospělí. Při každých bohoslužbách, až usedneme do lavice a podíváme se dopředu, spatříme předměty, které nám připomenou základy naší víry. Stůl Páně, kolem kterého se setkáváme, abychom si odpustili, kazatelna, odkud nasloucháme Božímu slovu, kříž, na kterém se za nás obětoval náš Pán a křtitelnice, která nám připomene, že navždy patříme Pánu Ježíši Kristu.

Jiří Gruber

Poznámka: Křtitelnice bude nejprve přemístěna provizorně, abychom pro ni našli nejvhodnější trvalé umístění.

II. ZÁŘIOVÉ EKUMENICKÉ BOHOSLUŽBY

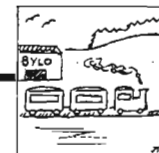
Na výzvu ekumenické rady církví se dne 23. září konaly v Brně již podruhé ekumenické bohoslužby, které připravilo společně 5 křesťanských sborů, které působí ve středu Brna: náboženská obec Církve československé husitské (CČSH) na Botanické, sbor Armády spásy (AS) na Staňkově, sbor Bratrské jednoty baptistů (BJB) na Smetanově, sbor Církve bratrské (CB) na Kounicově a náš sbor Českobratrské církve evangelické Brno I na Opletalově. Je dobrým zvykem, že tuto neděli tyto sbory zruší své vlastní bohoslužby, abychom se mohli sejít všichni společně. Loni jsme se sešli v Komenského kostele, letos u "čechoslováků". Již před 10. hodinou byl funkcionalistický chrám na Botanické ulici plný. Při vstupu dostal každý dlouhou tenkou svíčku (ty byly objednány u pravoslavných). Shromáždění přivítala domácí sestra farářka Květoslava Bezdičková (CČSH). Po společné písni "Buď Pánu čest" četl z Písma bratr Čeněk Jirsák a modlitbu přednesl Přemysl Kramerius (oba z AS). Kázání na text 1J 1,5b-9 a Mt 5,16 přednesl Roman Neumann (CB). Hlavní důraz položil na to, abychom byli světlem uprostřed tohoto světa. Společné vyznání víry uvedl náš bratr farář Jiří Gruber a obnovený závazek víry byl symbolicky potvrzen vzájemným zapálením svící všech účastníků. Z Bible přitom četl náš bratr kurátor Milan Ryšavý, sólovou píseň zazpívala sestra Krameriusová. Vyznavačskou část uzavřel nově ustanovený kazatel brněnského sboru BJB bratr Jan Pospíšil. Po přímluvných modlitbách laických zástupců všech zúčastněných sborů a požehnání společná píseň uzavřela bohoslužbu. Černošský spirituál (CČSH) a dvě písně pěveckého sboru CB doplnily slavnostní atmosféru. Společná sbírka, která vynesla 18 tisíc Kč, byla určena na výstavbu domova spokojeného stáří, který buduje brněnská Betanie CČSH (obdobu naší Diakonie). Paralelně s ekumenickými bohoslužbami se konala ve sboru na Botanické ekumenická nedělní škola, kterou připravili bratři a sestry z BJB.

JF

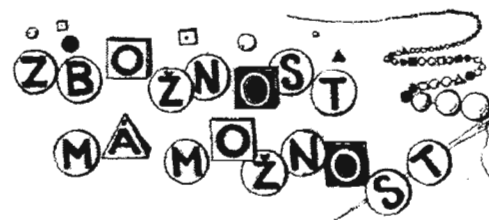
KONCERT V BLAHOVLAVOVĚ DOMĚ

Již po několik let se scházejí příznivci a přátelé SOS dětských vesniček ke koncertům v Blahoslavově domě. Seznámili jsme se tak s celou řadou vynikajících komorních těles a vynikajících děl světové tvorby. Tentokrát přijalo pozvání Wallingerovo kvarteto a klarinetista Pavel Bušek, aby přednesli smyčcový kvartet C dur - „Ptačí“ - od Josefa Haydna, kvintet pro dvoje housle, violu, violoncello a klarinet h moll Johanna Brahmsa a po přestávce Listy důvěrné od Leoše Janáčka. Vesměs mladí umělci podali skvělé výkony, takže koncert byl opět velkým uměleckým zážitkem pro všechny přítomné. V „domečku“ se sešlo více než 4000 Kč, a protože umělci hráli bez nároku na honorář a příjemné prostředí Blahoslavova domu je poskytováno rovněž zdarma, celá částka půjde na konto výstavby nové vesničky v Brně. Takže nejen umělcům, ale i pořadatelům a všem, kdo tvoří to milé společenství kolem těchto koncertů, patří poděkování.

LM

SJEZD NEJEN EVANGELICKÉ MLÁDEŽE

Sjezd nejen evangelické mládeže - Olomouc 5. - 7. října 2001

vyvádělo z rovnováhy. Ale do Olomouce jsme se všichni šťastně dostali.

Kromě našich kamarádů a známých nás všechny přivítal pan farář Jan Dus a po krátké pobožnosti začalo hlavní lákadlo večera: divadelní představení Autobus na lince 21 v podání Vladimíra Hausera z divadla Husa na provázku. Je to skvěle podaná zkratka lidí kolem nás, kteří se sejdou v autobusu a čekají na jeho odjezd. Oněch 15 minut se sice pro diváka protáhne na skoro dvě hodiny, ale nebylo čeho litovat. Mnohý z nás se v některé z postav našel, a i když snad náhodou ne, pak se i tak přímo královsky bavil. (Ve skutečném autobusu chybí jen muž s kolty proklaté nízkou, v němž jsme nakonec poznali revizora..., škoda, že ty pistole nemá, občas by je potřeboval.) A komu toto představení ušlo, rozhodně mu je doporučuji shlédnout, v Huse se stále hraje.

V sobotu byl nejrůznější program, každý si mohl vybrat, co mu bylo nejbližší nebo co ho nejvíc zaujalo: od skvělého Vláčilova filmu Údolí včel přes nejrůznější přednášky až po sportování či prohlídku města. Já osobně jsem kromě filmu byla na přednášce Michala Kitty na téma Homo sapiens orans, mluvilo se tam především o modlitbě, jejích druzích, významu a osobních zkušenostech. Nevynechala jsem ani Křesťanskou kápězetku, kde jsme diskutovali o tom, co křesťan potřebuje k tomu, aby neztratil víru. Je to pět věcí a schválně, jestli na ně přijdete (pak si to můžete ověřit na konci článku). Názorů bylo tolik, kolik lidí se sešlo na této přednášce, a pan farář Jan Krupa nás mohutně pobízel do jejich prezentování a komentování, takže určený čas rychle ubíhal a poslední bod jsme skoro ani nestihli. Večer jsme si mohli poslechnout hned dva koncerty. První byl koncert duchovní hudby v podání Ester Moravetzové, která hrála na prý nejlepší varhany v republice, takže to rozhodně nebylo špatné; a na druhém se nám představila skupina Hradišťan.

V neděli sjezd končil bohoslužbami s vysluhováním svaté večeře Páně. Pak už před námi byla jen cesta domů (tentokrát o poznání prázdnějším vlakem), kam se nikomu z nás nechtělo. Avšak na každém konci je prý nejhezčí to, že něco nového začíná, a tak se my všichni už zase těšíme na další sjezd, takže rozhodně vy, co jste letos nebyli, se k nám připojte, stálo a stojí to za to.

(Do „křesťanské kápězetky“ podle pana faráře Krupy patří křest, Bible, modlitba, shromáždění a svatá večeře Páně.)

B. Kadeřávková

BLAŽKOV III

Seniorátní odbor mládeže brněnského seniorátu opět pořádá Blažkov 2001.
Biblický kurz pro mládež na starém dobrém Blažkově se koná 26. 8. – 1. 9.

Téma: Člověk a Bůh.

Tak téhle pozvánky si „všimlo“ asi 35 lidí. Všichni se pak sešli jedné srpnové neděle v lese u Dolní Rozsíčky. (Díky některým rozumným lidem ležely letos na příjezdové cestě k táboru betonové sloupky - a tak se zvesela jezdilo po louce.) Sestava se od předchozích kurzů lišila jen velice málo. Přibýlo sice několik nových tváří, ale vesměs šlo o „staré firmy“. Později přijely ještě přednášející „nové firmy“ (J. M. & P. J.), asi tak ve věku našich otců.

Hned první večer jsme se pod vedením starých firem (M. E. & R. Š.) pustili do oblíbeného představování. O špeky šlo v této zábavné hře především (myslím, že si ještě dnes pamatujeme, jakou má kdo rád zmrzlinu či večerníčka).

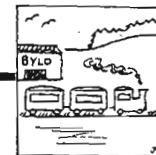
Oproti letům minulým se tentokrát na pořad dne dostala i práce pro tábor. A tak si někteří z nás po letech zopakovali sbírání šišek a padlých papírků (borci, kteří se pustili do řezání dřeva, si nic nepřipomínali – ti to dělají pořád). Jak nám vysvětlilo vedení, bylo tohle opatření nutné. Jinak bychom prý byli na přednáškách zajisté ospalí.

Pavlovými listy Římanům nás každé dopoledne prováděl farář z Radotína a sociální pracovník v jedné osobě, Jan Mamula. A jak to tak na kurzech obvykle chodí, po samotném výkladu následovaly záludné otázky (Stydíme či nestydíme se za evangelium?) a po nich „první – druhá(y) – třetí“. Hurá do plenéru. Pěkně jsme si většinou popovídali. Nakonec se vše shrnulo v jídelně. V té době však už vrcholily přípravy v místnosti za výdejním okýnkem. Nedalo se nic dělat. Debatu jsme ukončili a pěkně jsme se pomodlili. Přítel mlynář, jehož prase (vlastně prasata) už léta krmíme zbytky, si letos posteskl. Prý máme tak dobré kuchařky (Terezku, Verunku a Pepíka), že se na jeho vepře prostě nedostane.

Blažkovská volejbalová síť už je skutečně za zenitem. A tak jsme ji příliš nenamáhali a odbýjeli pouze v odpoledních hodinách. Zde se náš poměrně malý počet ukázal jako velice přínosný, neboť jsme se téměř nehádali o to, kdo hrát bude a kdo nikoli. Chleba s pomazánkou a čaj s vosou nás po „mačích“ báječně osvěžily. Jednou nás osvěžil rybník Moravec.

Odpolední program byl, na rozdíl od dopoledního, ve znamení intenzivní kolektivní aktivity. Všichni jsme seděli v jednom kruhu a hovořili o svých dojmech a pocitech z daného uměleckého díla (černobílé reprodukce). Nakonec jsme společně identifikovali konkrétní biblický námět. V pozvánce na kurz stálo, že pod taktovkou Pavla Juna (faráře z Čáslavi), budeme interaktivně pracovat s obrazy. V případě Franse Masereela šlo o výbor z rozsáhlého celku znázorňujícího sen. Sen obyčejného člověka o přetěžké cestě za sluncem. U Marca Chagalla o jednotlivé starozákonní motivy (stvoření člověka, Noe, ...).

Večery se zpravidla nesly v duchu her. Ke slovu se dostaly např. divadelní improvizace, evangelické hry (tzv. EEH) – v drtivé většině jsou tyto velkým přínosem uklízečům a alergikům. Jednou jsme si hráli u Karly (majitelky pohostinného zařízení). Na své si přišli i mistři „šestistrunných“, dřevěných a žesťových nástrojů. Neopomenutelný je mistr, který nás ráno budil různými tóny vyluzovanými z posledně jmenovaného nástroje (prý bude hodně cvičit). Blízké i daleké lány kukuřice nám nakonec zpestřily druhé večere. Pak už stačila jen trocha soli, kostka másla a pevná větévka či vařící voda.

Přestože nám celý týden počasí převážně přálo – vodu, táborák se konal. Při buřtech s hořčicí nám farář Mamula pověděl o své – druhé – „nefarářské“ práci. Na důvěrné lince radí lidem, jak naložit s jejich problémy. Poslední večer nás svojí návštěvou poctil jeden mladý muž (zákona). Všichni jsme obdivovali jeho statečnost a shodli se na tom, že máme zase o něco větší důvěru v policii.

Pak už jen pomodlit, vyčistit zuby, „na dámy/pány“ a pod tři deky do spacáku.

A hodnocení? Oba mladí gentlemani (vedoucí Miki Erdinger a Radek Šebesta) se svého „poprvé“ zhostili na výbornou. Děkujeme.

POD ROZSÍČKOU MEZI LESY - ZA ROK RUCE PODÁME SI.

Eva Vojtíšková

TAIZÉ – MÍSTO OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

„Tam, kde lidé zpívají společnou píseň, mohou najít i společnou řeč.“ (V. Kodet)

Přijedete-li do Taizé poprvé, možná vás překvapí, s jakou různorodostí se zde setkáváte. Potkáte tu lidi mnoha národností; mladé, starší, i děti. V kostele Smíření, který stojí ve středu všeho dění hmotně i duchovně, se třikrát denně scházejí společně s místními bratry k modlitbám. Není důležité, z jaké církve či společenství člověk přichází – v Taizé se ho na to nikdo neptá. Dostává zpěvník a jde si sednout někam na zem mezi ostatní. Při modlitbách zní písně, čtení z Písma i ticho v nejrůznějších jazycích.

Samotný kostel je zajímavý – je zde několik zákoutí s ikonami, bublajícím pramenem; několik vitráží znázorňujících některé události Ježíšova života a vpředu velké místo se svíčkami a zavěšenými pruhy látky – co to vyjadřuje, záleží na každém osobně (nikdo vám nenařídí, co máte vidět). Hledáte-li ticho, určitě je najdete v pravoslavné kryptě pod kostelem, románském kostelíku ve vesnici nebo přírodním parku pod kopcem. Chcete-li zpívat, sedněte si vždy ve dvě hodiny na schody v přední části kostela a naučíte se vícehlasně nové písně; chcete-li se dovědět něco zajímavého, přijďte odpoledne do některé ze zadních částí a poslechněte si přednášku nebo diskutujte na dané otázky. Máte-li chuť si s někým popovídat, máte k tomu mnoho příležitostí (např. při čekání ve frontě na jídlo...). Najde se i místečko s občerstvením (trpíte-li neodolatelnou chutí na zmrzlinu, pizzu či pohárek vína).

Do Taizé přijíždějí různí lidé, ale věřím, že každý zde může najít místo pro sebe a své hledání. Taizé je místo, kam se lidé vracejí.

Iva Oukropcová

DOMÁCI POBOŽNOST

PAMIATKA ZOSNULÝCH

Smrť sa so životom stretá, časnosť s večnosťou sa stýka,
časné do večného vniká.

Bo Tys, Bože, Pánom sveta, Tebe, Pane, koríme sa
pred bleskami večnej slávy, osviet naše srdcia, hlavy,
upozorňuj na nebesia.

Nasýť duše večným krmom, napoj prúdmi vody živej,
odvráť ľud svoj z cesty krivej, obsej srdcia večným zrnom. Amen

Čuj, ktosi vraví: Volaj! I povedal som: Čo mám volať? Každé telo je tráva a všetka jeho nadhera sťa poľný kvet. Naozaj, ľudia su tráva. Usychá tráva, vädne kvet, keď dych Hospodinov zavanie naň. Usychá tráva, vädne kvet, ale slovo nášho Boha zostáva na veky.
Iz. 40, 6-8

Pozdné jesenné obdobie nás upomína na viac vecí: na zber úrody, na vädnutie krásnych kvetov, bylín, uschýnanie trávy, padanie listov zo stromov, na chystanie sa prírody na zimný odpočinok. Do tohto obdobia nám spadá aj dnešný sviatok "Pamiatky zosnulých". Nejde teraz o pohrebnú príležitosť, aj keď máme čierne oltárne rúcho. Ale tak ako celé okolie v prírode nás upomína na nestálosť stvoreného, aj tento sviatok nás upozorňuje na našu pomínutelnosť. Starozákonný prorok Izaiáš, keď chcel upozorniť svoj ľud na jeho pomínutelnosť, robí to obrazom vzatým tiež z prírody. Jesenné obdobie so svojou melanchóliou tomu len napomáha. To nás vhodne usporobuje na zvýšenú vnímavosť Božieho slova o našej pomínutelnosti. Nestavia nám však pre oči zármutok. Naopak. Ak nás pohľad na opráchnutý kvet, pustnúcu prírodu robí sklúčenými, tak slovo Božie v každej sklúčenosti a zármutku nás chce potešiť. Pán Boh vie, že človeka treba potešovať, lebo je tu dosť toho, čo nás sklúčuje a zarmucuje. A ten posledný, ale najpodstatnejší dôvod je tu pomínutelnosť naša i našich milých, ktorú najviac pociťujeme ako najväčšie nešťastie a s tým aj celý život ako tragédiu. Už skúsenosť nás učí, že tu nikto nezostáva večne. Zákon vzniku a zániku je neúprosný. A to nás deptá. Pýtame sa: musí to tak byť? Božie slovo nás uisťuje, že tomu tak nie je. Ak kvality človeka skrachovali, Boh nám chce dať istotu.

Viďme teda aj my pri spomienke na zosnulých:

1. ľudskú pomínutelnosť
2. Božiu večnosť a v nej záchranu.

Ľudia veľmi dobre vedia o zákone pomínutelnosti - smrti. No keď ona príde v rodine, vždy bývajú prevrpení. Všetliční sa potešujú. V jednej poviedke z indickej náboženskej literatúry sa hovorí: Jednej žene, Kiságotami, sa narodil syn. Sotva sa naučil chodiť, zomrel. Zúfalá matka dovtedy nestála tvárou v tvár smrti a tak neverila, že jej syn sa už nevráti k životu. Preto odohnala tých, ktorí jej dieťa chceli spáliť. Vzala svojho mŕtveho syna do náručia a chodila s ním v obci z dom do domu. Všade sa pýtala, či nepoznajú liek pre jej jediné dieťa. Všetci si o nej mysleli, že sa zbláznila, keď hľadá liek pre svojho mŕtveho syna. Uvidel ju múdry muž. Povedal jej: Choď k majstrovi a spýtaj sa jeho. Odišla žena k majstrovi a spýtala sa ho: Pane, poznáš liek pre môjho mŕtveho syna? Áno, poznám, odpovedal majster. Musíš si zaopatriť za malý hrnček horčičných zŕn. A odkiaľ si ich mám zaopatriť, pýtala sa žena radostne a dostávala nádej v očiach. Prines si ich z domu, kde ani syn, ani dcéra ani nikto iný ešte nezomrel, odpovedal majster. Išla žena znova po obci, chodila z dom do domu a prosila o malý hrnček horčičných zŕn. Všade by je radi boli dali, ale nenašla dom, v ktorom by nebol nikto zomrel. A povzdychla si večer unavená celodennou chôdzou: Ach, ťažká je to práca. Ja som si myslela, že len môj syn umrel, ale v

celej obci je viac mŕtvych ako živých. Tu jej povedal majster: ty si si myslela, že len tvoj syn umrel. Ale ako vidíš, to je večný zákon všetkých ľudí.

Táto poviedka aj nám pripomína náš odchod z tohto sveta i keď nie v rovnakom čase. Ľuďom sa už zdá samozrejým, že musia umrieť a poznávajú príbuznosť a spojenie s celou prírodou. Posledné roky prekvapivosť našej pomínutelnosti ešte viac zvyrazňujú. No toto všeobecné chápanie pomínutelnosti nemôže uspokojiť nikoho. Človek už ani v prírode nič nevidí a necíti v prírode prítomnosť Stvoriteľa a Pána, a preto aj skutočnosť odumierania a znovuožívovania nechápe ako Božie dielo. Ale „kresťania sa rozprávajú so všetkým zemským rastlinstvom a divajú sa naň ako na zobrazenie Božieho diela, ktoré chce vykonať aj na nás" (Luther). Preto aj prorokovi vkladá do úst obraz z prírody o pomínutelnosti človeka. Tá je tiež Božím dielom. Božím dychom odumierame, lebo - ako ďalej píše Luther - „Boh je veľkým roľníkom, ktorému je celý svet iba zásterou a má pri tom plné vrece ľudí od Adama až do konca, a keď príde mor, vojna, či iné umieranie, to je akoby načrel hlboko do vreca a rozsial do zeme ľudí, ktorých nechcel zomrieť". Naša pomínutelnosť je tiež Boží súd nad hriešnikmi. Ako vidíme, nič nestojí na človeku. Pohľad na človeka je zdrojom vytriezvenia.

Musíme sa teda obracať na Boha. Prorok Izaiáš sa tiež na Neho obracal. Keď stál uprostred hynúceho ľudu a keď žiaden človek nevedel poradiť a potešiť, pýtal sa Boha, aký má byť obsah jeho zvesti: „Čo mám volať"? Mal potešovať tým slovom, ktorým povstal svet. Aj my sa tým istým slovom potešujeme. Božím slovom, dychom svojich úst dal nám život a týmto slovom všetko stvorenie udržuje. A tak isto aj pri poslednom súde Pán Boh prehovorí svojim slovom. Stane sa to, čo svojim slovom určí. Postaví sa aj to, čo sa pomínilo k večnému životu. K tomu Luther zase hovorí: „Slovo a tí, ktorí Slovu veria, zostanú na veky". V 1. Pt. (1,23) je napísané: Veď ste živým a večným slovom Božím znovuzrodení, nie z porušiteľného, ale neporušiteľného semena". Toto miesto Luther vysvetľuje takto: „Znovuzrodenie z neporušiteľného semena, ako sa uskutočnilo? Zo semena, lebo nič nerastie bez semena. Keď prvé narodenie je zo semena, tak aj druhé. Čo je však toto semeno? Nie krv, ani telo. Je to semeno Božieho slova. A kto toto verí, je znovuzrodený a žije. Pri telesnom rodení, keď semeno počne, zmení sa a nie je viac semenom. Semeno Božieho slova sa nemôže zmeniť, zostáva večné. Ono zmení mňa a všetko zlé vo mne ničí. Teda aj po mojej smrti má moc dať nový život". A aby sme sa ešte poučili u Luthera z tejto statí, uvediem ešte toto: "Boh je roľník, ktorý stvoril mňa i všetky veci, všetkých ľudí. A keď to dokázal z ničoho, tak dokáže aj to, že nás z hrobov vyvedie živých a dá telu novú tvárnosť. Záver je teda ten, že ľudské telo sa musí zmeniť, nezostane nič z tohoto pomínutelného života. Celý tento život zanikne a povstane nový život, ktorý zostane naveky. Boh svojim slovom vytvára nový život, aby sa odstránilo pomínutelné. Na to teda slúži aj smrť, ktorá prichádza a povie ti: prestaň jesť, aj piť, odumri, aby si dosiahol novú, krajšiu podobu. A preto, aj keď Boh hovorí človeku: Zem si a staneš sa zemou, predsa nezostanú zemou navždy, lebo ako na začiatku zo zeme stvoril človeka, tak tohože človeka na budúci raz stvorí oveľa krajším". Luther sa z Božieho slova učil a naň sa spoliehal. Z toho pochopíme, že svojich 95 výpovedí zverejnil v predvečer "všetichsvätých", keď v stredovekej cirkvi páliili sviečky na hrobch zosnulých (a tak je to dodnes) za duše zomrelých. To sa Lutherovi priecilo. Nie zásah človeka je tu rozhodujúci, ale Boží, ktorý rozhoduje o našej časnosti a potom aj po našej smrti. Preto aj my, nech je akokoľvek príťažlivé a dojímavé, páleniu sviečok na cintorínoch neprípisujeme nijakú zásluhu z našej strany, lebo je to nebiblické. Inak by sa naša viera stala poverou.

Aj pri tohtoročnej pamiatke zosnulých uctíme si tých, ktorí nás predišli z tejto časnosti. Ale ešte čo je dôležitejšie, upevníme sa v spoľahnutí na Božie slovo, ktoré bolo všemohúce nielen pri stvorení, ale bude všemohúce aj pri vzkriesení. Dáva jedinu istotu v Bohu skrze vzkriesenie Ježiša Krista ako jedinečný dôkaz tejto istoty. V tom nech je aj naša útecha, naše potešenie. Amen.

Ján Klátik

PHILIP YANCEY - NEKONČÍCÍ MILOST

Žhavou novinkou letošního léta vydavatelství "Návrat domů" je kniha Nekončící milost od evangelikálního křesťana, novináře a kazatele Philipa Yanceyho. Jak sám autor píše v úvodu, pokusil se přiblížit a přinést bohatství pojmu milosti pomocí mnoha lidských příběhů, než nějak odborně pitvajícími pojednáním. A je myslím možné přiznat, že tento jeho záměr se mu opravdu až podivuhodně vydařil.

Milost je nejlepším darem, který křesťanství přineslo světu. Přesto je až zarážející, pro kolik církví je právě její prožitek něčím zcela vzdáleným. Často vehementně zdůrazňujeme rozdíl mezi věkem zákona a milosti, ale přitom soubor našich vlastních zákonů a příkazů si mnohdy v ničem nezádá např. s řádem ortodoxních židů. Potom se do našich vztahů místo svobody, radosti a přijetí spíše vkrádá stálá přísnost, tvrdost a odsouzení.

Naše současná doba se vyznačuje hlubokou touhou po milosti. Skrývané pocity viny a nepřijetí nejlépe odhalují tuto touhu. Přesto všichni spíše žijeme v atmosféře přidušené výpary nemilosti. Milost k nám totiž vždycky přichází ne na základě našich snah, nýbrž z vnějšku jako dar, který pouze můžeme přijmout. A to je mnohdy pro nás právě to nejtěžší. Od dětství jsme nejčastěji vedeni k tomu, že lásku, uznání a přijetí je potřeba si nejprve zasloužit. Vždyť přeci zadarmo nám na tomto světě nikdo nic nedá. A pokud ano, pak jeho cíle nejspíše nebudou jiné než sobecké či přímo morálně pochybené.

Ale Ježíšovy evangelijní příběhy a podobenství nejsou v podstatě ničím jiným, než stále znovu opakovaným obrazem milosti a Božího přijetí. Často se v nich znovuobjevuje téma ztráty, radosti z nálezů a následné oslavy. Pak je také v nebi větší radost nad jedním hříšníkem činícím pokání, než nad těmi 99 spravedlivými, kteří pokání nepotřebují. Z celé Bible je totiž zřejmé, že Bůh dává přednost "opravdovým" (tedy hříšným) lidem, před tzv. "dobrymi" (samospravedlivými) lidmi. Proto se také vydal na bolestnou, nekonečně dlouhou cestu, na níž se stal člověkem, aby tak šel hledat ztracené hříšníky. Neboť On je ten, který skutečně miluje.

Ovšem zvěst o milosti s sebou vždy nese tak trochu skandální příchut' a naráží na naši představu spravedlnosti. To nejlépe ilustruje Ježíšovo podobenství o dělnících na vinici. Z ekonomického hlediska nedává tento příběh žádný smysl. A to byl také nejspíše jeho záměr. Je to podobenství o milosti, která se nedá spočítat jako denní mzda. Milost se nestará o to, kdo je první a kdo poslední. Milost vždy dostáváme jako dar od Boha, a ne jako odměnu za své zásluhy. Proto také příčinou nespokojenosti dělníků není zadržení či změna jejich dohodnuté mzdy, nýbrž skandální matematika milosti. Pán Bůh však rozdává dary, ne výplaty. A právě na to nejčastěji zapomínáme.

Mnohdy stále věrně věříme v Boha, ale již ne tomu, že On také stále věří nám. A to i přes naše všemožná selhání a nedostatky. Vždyť hodnota našeho života není nikdy v Božích očích dána pouze naším výkonem a schopnostmi. Bůh tak trhá strohé matematické tabulky a zavádí novou matematiku milosti. A to dotaženo do důsledku znamená, že prostě nemůžeme učinit nic pro to, aby nás Pán Bůh miloval více.

Yancey na mnoha příkladech rodinných tragédií ukazuje, jak se nemilost jako duchovní defekt přenáší v nepřetržitém řetězci z rodičů na potomky. Nemilost působí často v skrytu a tichosti, ale potom jako jedovatý plyn zamořuje a zabíjí mezilidské vztahy. Lidé tak umírají bez odpuštění a možnosti začít spolu doopravdy komunikovat, sevření ve svěráku vlastní nenávisti. Celý život si hýčkají svá zranění, protahují rodinné spory a trestají tak sebe i druhé. Je potom vůbec možné nevášat takovouto nemilost a neodpuštění následně i do svého vztahu s Bohem? Jak můžeme doopravdy přijmout Boží odpuštění, když je nedokážeme zakoušet na naší mezilidské rovině, když stále toužíme po omluvách a satisfakci? Vždyť průměr mezi lidmi přímo závisí na průměru s Bohem.

Nemilost v našich vztazích zcela samovolně vede ke kastování druhých lidí. Někdo je tudíž pro nás přijatelný (a hoden našeho přátelství), ale někdo druhý již nikoliv. To je však právě něco, co Ježíš nikdy nepřijal a vždy se snažil odstranit. Autor s velkou otevřeností vypráví o svém příteli Melovi, jenž po mnoho let spolupracoval s nejpřednějšími představiteli církve v USA, než veřejně přiznal svoji dlouholetou homosexualitu. Rázem se od něho všichni distancovali a popírali svoji bývalou spolupráci. Také pro jejich společné přátelství znamenalo toto sebeodhalení velice bolestnou zkoušku. Ale jak Yancey přiznává, právě přátelství s Melem jej naučilo mnohému o milosti. Neboť právě díky jejímu náhledu je možné zůstat věrný ve vztahu, i když třeba nemohu souhlasit se vším, co můj přítel ve svém životě dělá.

Autor závěrem své knihy poukazuje na duchovní atmosféru mnoha amerických církví, které mohl poznat. Dnešním nebezpečím morálního úpadku a náboženské lhostejnosti není přemíra zvěstované milosti a chybějící přísnost, nýbrž právě všemožné zákonictví, jež svou podstatou podporuje pokrytectví, protože definuje soustavu chování, jímž je možné zakrýt, co je uvnitř. K takovému pokrytectví, jež je nejlepší cestou k odpadnutí, existují pouze dvě alternativy: dokonalost, nebo poctivost. Jelikož dokonalost je stále před námi a my ji v tomto životě nikdy zcela nedosáhneme, zbývá nám pouze poctivost, jež vede ke stálému pokání a bytostnému spoléhání na milost. Vždyť naše uřednictví je (má být) život tryskající z milosti.

Zákonictví vypadá na první pohled jako velmi náročné, ale skutečná svoboda v Kristu je mnohem náročnější. Protože když žijeme ve svobodě, musíme být mnohem více otevření pro vedení Ducha. Stále více potom vnímáme to, co jsme všechno zanedbali, než to, čeho jsme už snad dosáhli. Tak se nemůžeme totiž schovat za maskou vnějších projevů ani za srovnávání s druhými křesťany. Vždyť podstatou evangelia je odhalení skutečnosti, že Boží láska je Hospodinův dar lidem, kteří si ji nezaslouží. Hřích se nevyřeší dodržováním co nejprísnejšího kodexu chování. Jeho řešení tkví v poznání Boha. Vždyť, jak napsala Emily Dickinsonová, "bez víry ztrácí dobré chování význam".

Jiří Malý

NÁSTĚNNÝ KALENDÁŘ PRO ROK 2002 - "TOLERANČNÍ KOSTELY NA HORÁCKU"

V kalendáři jsou **fotografie** (včetně leteckých) **kostelů ČCE** a míst spojených s tolerančními stavbami, **doprovázené textem** o vzniku sborů a kostelů na Horácku: Sázava, Nové Město na Moravě, Rokytno, Blažkov, Daňkovice, Sněžné, Krátká, Spělkov, Jimramov, Veselí, Rovečné, Prosetín. Formát: 30x30 cm, po zavěšení 30x60 cm, 13 stran **anglickým překladem textů** a mapkou (vhodný dárek přátelům v cizině); předpokládaná cena 149,- Kč. Autoři: *Ing. Jan Vondra* – fotografie, *Mgr. Marta Procházková* – ideový záměr, texty, *Jarmila Marvanová* – výtvarník.

Vydavatel: Ing. Jan Vondra – AEROFOT, Srbská 53, 612 00 Brno, tel. 41589229. Kalendář je možno objednat a koupit v obou našich farních kancelářích a kostelech.

HESLA JEDNOTY BRATRSKÉ 2001

Tradiční Hesla 2002 obsahují na každý den v roce verš ze Starého a Nového zákona a oddíly vhodné ke každodennímu čtení bible. Na jednotlivé neděle je připojena sloka písně volená přílehlavě ke svátečním heslům. Hesla jsou vydávána v 46 jazycích v Evropě, Africe, Asii a Americe. Vydává Petr Heřman – DÜLOS, Malá Štěpánská 6, 120 00 Praha 2. Omezený počet bude k dostání ve sboru Brno I.

BRNO I

V listopadu oslaví své narozeniny:

1.11.	Chlupová Věra	40 let
1.11.	Novotná Dagmar	88 let
2.11.	Marková Zdenka	88 let
2.11.	Růžička Zbyněk	60 let
2.11.	Bednářová Marie	83 let
6.11.	Hlaváčková Jitka	40 let
7.11.	Rudolecká Michaela	10 let
9.11.	Šimová Marie	88 let
13.11.	Crha Stanislav	82 let
14.11.	Ptáček Milan	80 let
16.11.	Setínský Jiří	50 let
18.11.	Kužela Miloslav	75 let
19.11.	Šuláková Emilie	70 let
21.11.	Trunečka Rudolf	87 let
25.11.	Knesl Emil	89 let

BRNO II

V listopadu oslaví své narozeniny:

7.11.	Stanislav MALOCH	82 let
10.11.	Hilda FOJTLOVÁ	81 let
11.11.	Libuše POKORNÁ	76 let
11.11.	Blahoslav VÁŇA	76 let
11.11.	Vlastimila PETRÁŇOVÁ	81 let
17.11.	MVDr. Ivan FLEISCHER	76 let
17.11.	Věra SKŘEPSKÁ	80 let
19.11.	PhDr. Milada WURMOVÁ	79 let
20.11.	Blanka MATYÁŠOVÁ	78 let
21.11.	Bohuslava KRYSTÍKOVÁ	81 let
23.11.	Jaroslav HUDEC	92 let
23.11.	Blažena VAŠÍKOVÁ	79 let
26.11.	Ing. Miloslav PETRÁČEK	76 let
27.11.	MUDr. Oldřich PAVLINEC	81 let
27.11.	Vlasta KOVÁŘOVÁ	80 let
30.11.	Ing. Miloš HORÁK	75 let

Pokřtěna byla:

9.9. Olivie Ivančíková, nar. 2.9.2000

V září byla pokřtěna:

Sára Dušáková z Brna, narozená 2.3.2001

V září jsme se rozloučili:

Zdeňka Veselská z Brna, nar. 1931

ZE SBORŮ ČCE

BRNO – ŽIDENICE,

JÍLKOVÁ 74

Farní úřad: Konečného 6, tel. 48538108

Bohoslužby – neděle 9.00

Biblická hodina – čtvrtek 19.00

Starší děti – úterý 15.30, mladší děti – středa 16.00

Mládež – úterý 19.00

V Blansku se scházejí děti a mládež každý pátek od 15.00 hod.

BRNO – HUSOVICE,

NETUŠILOVA 26

tel. 45212420

Bohoslužby – neděle 9.00

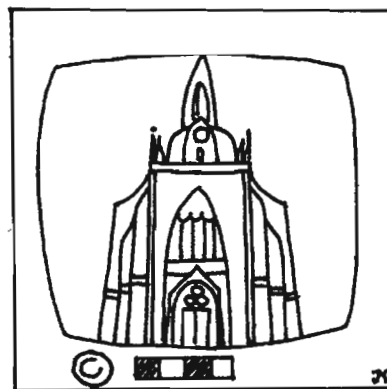
Biblická hodina – čtvrtek 17.30

Děti – pondělí 18.15

BUDE

TELEVIZNÍ PŘENOS BOHOSLUŽEB

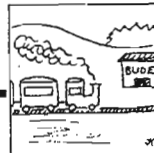
První adventní neděli (2.12.) čeká náš sbor přímý televizní přenos bohoslužeb z Komenského kostela. Je to příležitost, která se neodmítá. Na druhé straně nám přinese řadu komplikací a úkolů. Navíc půjde o bohoslužby ekumenické, které samy o sobě vyžadují daleko náročnější přípravu a promyšlení. Nebyl to ostatně nápad náš, ale žádost Ekumenické rady církve a brněnského studia České televize.

Staršovstvo již přesunulo obvyklé vysluhování večere Páně na poslední neděli církevního roku (25.11.), kdy také začne tradiční adventní cyklus *Setkání se Slovem a hudbou*. Kekumenickým bohoslužbám jsme pozvali farnost od sv. Jakuba, jejichž farář bratr děkan Václav Slouk bude spolu s naším farářem také kazatelem, a sbory čtyř církví, s nimiž jsme již připravovali zářijové bohoslužby (ČČSH, CB, BJB, AS). Rádi bychom ještě oslovili zástupce církve pravoslavné a některá menší křesťanská společenství.

Byl již vypracován podrobný scénář, který po minutách popisuje, kdo kdy a kam přijde, co řekne a kudy odejde. Všichni, kteří budou v neděli nějakým způsobem "účinkovat" (především zpěváci, laičtí lektori a duchovní) budou mít v sobotu odpoledne generálku. Návštěvníci se musí připravit na to, že na ně bude během bohoslužeb nepříjemně svítit světlo, po zemi bude plno kabelů a naši pozornost bude rušit kamera na jeřábu. Každé slovo a nota navíc nebo zbytečná pomlka způsobí, že něco jiného a důležitého bude třeba zkrátit, protože náš čas je vyměřen na 57 minut. Ani o vteřinu víc. Na kázání je plánováno minut dvanáct.

Vtírá se samozřejmě otázka, zda to všechno stojí za to. Kdo chce jít v neděli do kostela, ví kam má jít, a koho to nezajímá, stejně si televizní přenos bohoslužeb nepustí. Ale pár tisíc lidí se na to přesto dívat bude. Už to samo o sobě za tu námahu stojí. Možná mezi nimi bude i pár lidí, kteří uslyší evangelium poprvé. Možná mezi nimi budou lidé nemocní a nepohybliví. Mnozí z těch, kteří půjdou ráno do svého kostela, se pak třeba doma před obědem podívají, jak se daří ekumeně u nás v Brně. A ještě jeden dobrý důvod to má. Díky výzvě ČT můžeme do svého kostela pozvat farnost od sv. Jakuba a jejich pěvecký sbor Jakubák, který již nacvičuje písně společně s naší mládeží. Sami bychom se k takovému pozvání a spolupráci možná rozhodovali zdaloudavě a liknavě. Takto jsme byli postaveni před hotový úkol a věrme, že tato spolupráce bude mít pokračování. Vždyť věže našich kostelů k sobě mají přes střechy okolních budov velmi blízko.

I když přímý přenos začne až v 10.30, prosíme všechny účastníky, aby přišli již v 10.00, aby si mohli přezpívat společné písně a červené světélko kamery nás každého zastihlo již na svých místech. Sbírka bude tuto neděli určena na potřeby dvou středisek Diakonie, která působí v našem seniorátě (Betlém v Kloboukách a brněnské středisko na Hrnčířské) – pozvali jsme proto i pracovníky a klienty těchto středisek. Myslete prosím na všechny, kteří bohoslužby připravují, ve svých modlitbách.

POZVÁNKA NA KONCERT

Ve středu 14.11. vás zveme do Komenského kostela na večerní koncert staré hudby. Můžete strávit hodinu ve společnosti mistrů baroka J.S.Bacha a G.F.Händela a zaposlouchat se do jejich triových sonát a duchovních sopránových arií. Koncert pořádá soubor *Bach ensemble*, jehož členové se již léta zabývají starou hudbou a vítají každou možnost věrně zprostředkovat její krásu a bohatství ostatním.

Soubor bude hrát ve složení: Kateřina Prudilová (Marková) a Kateřina Čiklová (JAMU) - housle, Libor Kučera - violoncello, Alice Přikrylová (Marková) - cembalo a MUDr. Helena Pellarová - soprán.

Srdečně zveme všechny milovníky baroka a ctitele komorní hudby na 19. hodinu do Komenského kostela a těšíme se na pěkný večer.

L. Marková

KŘESŤANSKÝ MAGAZÍN

Na měsíc listopad připravujeme dva magazíny z Brna:

PAPUA – NOVÁ GUINEA (film z produkce bratří salesiánů v Torinu)

10. VÝROČÍ ČESKÉ EVANGELICKÉ ALIANCE (návštěva Konference o misijní a evangelizační spolupráci)

HOSPIC RAJHRAD + CESTA TŘÍ KRÁLŮ

film o filmu (o vzniku animovaného snímku) + *Jezuité v Telči* (historické ohlédnutí)
Oba magazíny uzavírá *biblická soutěž*.

Kromě toho se na obrazovce objeví další díla z produkce naší tvůrčí skupiny:

26.11. dokument *Lidé, kteří otevřeli svá srdce* (o práci charitativní organizace ADRA v Bangladéši)

16.11. - Z očí do očí

27.11. - Klub Netopýr

Upozorňujeme rovněž na odpolední reprízu Křesťanského magazínu v úterý v 15.25 hod.

KLUB OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

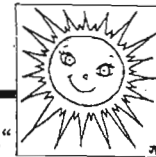
1.11. Rehabilitace v dětském věku, ses. Noemi Němcová

8.11.

15.11. Hodina čistých zubů, ses. Ivona Klocová

22.11. O našem životě, manželé Pokorní

29.11. Odpuštění a mezigenerační vztahy, ses. Vyleťalová

„Žijte si svůj život takovým způsobem, abyste se nemuseli bát ohlédnout.“

Babička Homolková

NEHODA

Jedna mladá žena jela autem z práce. Řídila velmi opatrně, protože měla zbrusu nové auto, koupila si ho teprve den předtím. Její manžel na ten model dlouho šetřil.

Na přeplněné křižovatce na okamžik zaváhala a narazila blatníkem do nárazníku jiného auta. Strašně se rozplakala. Jak jen takovou škodu vysvětlí manželovi?

Druhý řidič ji shovívavě vyslechnul, ale trval na tom, že je třeba sepsat pojistnou událost. Žena začala hledat dokumenty ve velké hnědé tašce. Vypadl z ní lístek.

Rozhodnými tahy mužského písma na něm stálo: „V případě nehody si pamatuj, že miluji tebe a ne to auto.“

To bychom měli mít na paměti všichni a neustále. Důležité jsou lidé, ne věci. Kolik činností děláme kvůli věcem, autům, domům, zaměstnání, kvůli hmotnému zisku. Kdybychom stejný čas a stejnou pozornost věnovali lidem, svět by vypadal jinak.

Měli bychom znovu najít čas k naslouchání, k tomu abychom se sobě navzájem podívali do očí, abychom spolu plakali, povzbudili jeden druhého, smáli se, šli se jen tak projít.

To si totiž doneseme s sebou před Boha. Sami sebe, svou schopnost milovat. Toto a ne věci.

Tatínek s malým synkem šli ulicí plné výkladních skříní. Tatínek nesl těžkou tašku plnou balíčků. Náhle se obrátil k chlapci: „Červený dres jsem ti dal, robota válečníka jsem ti dal, obrázky fotbalistů jsem ti dal. Co jsem ti ještě měl dát?“

„Měl jsi mi dát svou ruku,“ odpověděl chlapec.

Z knihy Paprsek slunce pro duši od Bruna Ferrera

NEBOJÁCNOST

"Co je láska?"

"Naprostá nepřítomnost strachu."

"Čeho se bojíme?"

"Lásky," řekl Mistr.

STÍNOVÝ BOX

Nováčkům Mistr říkával: "Tlučte a bude vám otevřeno."

Některým z nich později spiklenecky pravil: "Jak chcete čekat, že se dveře otevřou, když nikdy nebyly zavřené?"

Připravuje Marek Baláš.

ISLÁM

Vedle křesťanství a židovství je to třetí velké náboženství, které vyznává jediného Boha. Stalo se z něj nové světové náboženství, které má milióny vyznavačů v mnoha zemích.

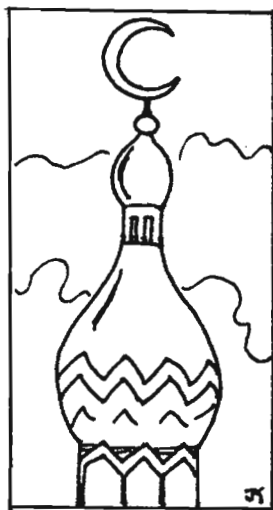
Jeho zakladatelem je prorok Muhammed z Mekky. Svá vidění (první měl v roce 610), která mu diktoval anděl Gabriel, světoval nejprve jen své rodině. Později získal řadu stoupenců i politickou moc. Svá zjevení později sepsal do tzv. súr, které tvoří korán. Má 114 kapitol a 6226 veršů. Mohamad byl přesvědčen o naléhavosti Božího soudu a trestu. Sám sebe chápal jako poslední pokus, kterým dává Bůh lidstvu příležitost k záchraně.

Být muslimem znamená odevzdat se do vůle Boží a plnit jeho příkazy. Co dal Mojžíš židům a Ježíš křesťanům, chtěl dát Muhammad Arabům. Korán obsahuje řadu praktických příkazů, kterými chtěl prorok změnit dosud pohanskou společnost arabských kmenů. Navazuje na biblickou tradici, ale často ji mění. Například Abraham (podle koránu Ibráhím) prožil rozhodující události v Arábii (svatyně v Mekce), Ježíšovi je upřeno Boží synovství i vzkříšení. Zvlášť důrazně odmítají muslimové učení o Trojici.

Základem muslimské zbožnosti je tzv. pět sloupů víry:

1. Vyznání víry, které ve své nejstručnější formě zní: *"Není Boha kromě Alláha a Mohamed je Alláhův posel."* Kdo pronese tuto šahádu, stává se muslimem. Je to první slovo, které uslyší narozené dítě a stejnými slovy by se měl člověk se světem rozloučit. V širším smyslu má muslim věřit v Alláha (arabsky = bůh), jeho Posla, v Písmo, které seslal (korán), v anděly, proroky a den posledního soudu. Bůh je stvořitelem i soudcem všech lidí. Je vševědoucí a všemohoucí. Má 99 jmen, která se muslimové učí zpaměti (Jediný, Slyšící, Promíjející, Ochránce, Milosrdný atd.). Této modlitbě se říká zikr a užívá se při ní korálků růžence. Úlohou andělů je, aby přinášeli člověku Boží poselství (např. Gabriel, který sdělil Muhammedovi korán). Jeden anděl zaznamenává naše dobré skutky, jiný anděl zlé. Každý člověk má svého anděla strážce. Vedle nich ale existují i ďáblové a džinové (zlí duchové). Jejich předákem je Iblis. Proroci jsou lidé, jimž andělé předali boží poselství. Korán zmiňuje 28 proroků, z nichž 21 známe z bible. Jsou to mimo jiné: Adam, Noe, Abraham, David, Mojžíš a Ježíš. Největším a posledním prorokem je Mohamed. Posvátné knihy jsou písemné záznamy proroků směřující k dokonalému zjevení - koránu. Uznává se však i Mojžíšova Tóra, Davidovy Žalmy a Ježíšovo evangelium. Při soudném dni budou ti, kteří se snažili kráčet Boží stezkou, pozváni do ráje. Ten je líčen jako zahrada plná šťavnatých plodů, chladivé vody, podušek a krásných dívek. Nejvyšší odměnou však bude pohled na Boha. Ti, kdo následovali jiná božstva, budou uvrženi do pekel, kde budou spalováni ohněm a snášet další utrpení bez naděje na vysvobození.

2. Modlitba je chápána jako projev pokory, díky a odevzdanosti. Jejím cílem není něco si vyprosit nebo změnit. Koná se pětkrát denně. Je chápána jako osobní, případně společná bohoslužba. Její podmínkou je čistota těla (provádí se vodou nebo pískem), čistota místa (koberec), oblečení (ženy zahalené), správný směr (k Mekce), který je označen výklenkem v mešitě a časem. První modlitba se koná při západu slunce, druhá 2 hodiny po setmění, třetí za svítání, čtvrtá při obědě a pátá v pozdním odpolední. Věřící jsou k modlitbě svoláváni z minaretů muezzinem těmito slovy: *"Alláh je veliký! Vyznávám že není Boha kromě Alláha. Vyznávám, že Muhammed je posel Alláhu. Vzhůru k modlitbě! Vzhůru k dobrému činu! Alláh je veliký. Není Boha kromě Alláha."* Ženy se modlí doma, muži mají dle možnosti zajít do mešity. Každý se modlí sám podle předepsaných pravidel: Nejprve si přiloží dlaně ke spánkům, pak zkříží ruce, následuje předklon a po něm pokleknutí, při němž se několikrát dotkne čelem země. Mezitím sedí na patách a zbožně rozjímá. Modlitba končí pohlédnutím napravo a nalevo. To vše

doprovází slova naučené modlitby a texty z koránu. V pátek se koná modlitba společně. Během ní naslouchají věřící, kteří sedí v mešitě na zemi, výkladu koránu. Ženy mají v mešitě svou vlastní oddělenou část.

3. Půst má původ v židovské tradici. Muslimové ho dodržují celý osmý měsíc (tzv. ramadán). Začíná úsvitem a končí západem slunce. Celý den se nesmí jíst, pít, kouřit. Zakázán je i pohlavní styk. V noci se naopak může, co je ve dne zakázáno. Smyslem postu je upevnit vůli. Vzhledem k tomu, že arabský kalendář je pohyblivý vůči ročním obdobím, je půst bez jídla a bez vody zvláště v horkých letních měsících velice náročný.

4. Almužna se chápe jako vrácení části majetku, který Alláh dovolil člověku získat. Jejím smyslem je očistění z hříšné touhy po vlastnictví. Má to být 1/40 ročního příjmu, která se odvádí koncem roku. Dřív to byla jakási forma státní daně. Kromě povinné almužny existuje i almužna dobrovolná. Toho využívají žebráci, kteří se zdržují v nádvořích mešit.

5. Pouť do Mekky má každý zdravý muslim podniknout alespoň jednou v životě. Je to posvátné místo v Saúdské Arábii, kde se připomínají události z Abrahamova života. Nejposvátnější je černý kámen (KABA) neznámého původu, který se při slavnosti sedmkrát obchází. Pouť se koná poslední měsíc a trvá týden. Do posvátného prostoru nesmí vstoupit nikdo nevěřící. Poutníci jsou ve stavu zasvěcení, oblékají si zvláštní oděv, nesmí se holit ani si stříhat vlasy. Běh k posvátnému pahorku připomíná, jak biblická Agar hledala vodu. Pak jdou poutníci do údolí, kde celý den stojí na pahorku Arafat na památku Abrahamova pevného postoje proti modlářství. Před pahorkem milosrdenství volají: *"Tobě k službám, Bože."* Následuje symbolické kamenování satana (odmítnutí pokušení), po něm obět zvířete, znovu pouť ke Ka'bě a oholení hlavy. Pouti se každý rok účastní statisíce věřících a vyžaduje proto dokonalou organizaci. Vzhledem k posunování islámského kalendáře bývá zvláště v zimě, ale i v létě fyzicky velmi náročná.

(6.) Svatá válka (džihád) je chápána jako boj v zájmu víry. Jejím smyslem je chránit, rozšířit nebo obnovit systém morálních hodnot muslimské společnosti. Nemusí mít však pouze podobu svaté války proti nevěřícím, ale i vlastního úsilí zbavit se nízkých pohnutek a hříchů.

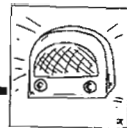
Muslimské zákony (šaría) jsou zvláště přísné nejen v případech zabítí, ale také při krádeži (useknutí ruky) a cizoložství (kamenování). Ačkoli slovo alkohol je arabského původu, muslimové ho nesmějí pít vůbec. Nejedí vepřové ani koňské maso. Zvířata se usmrcují vykrvácením, aby byla zcela bez krve. Před jídlem i po jídle muslim děkuje Bohu. Pokrm bere pravou rukou (levá je znečištěna při vyměšování) a chléb se láme (nekrájí). Nalitou vodu je třeba vždy vypít nebo dát sousedovi, nesmí se vyliť.

Muslimské modlitebny se říká **mešita**. Její podoba je odvozena z Mohamedova domu (čtvercový dvůr s místnostmi po obvodě). Většina mešit má dnes velké nádvoří, kde je kašna sloužící k očištění a sociální zařízení. Odtud se vchází do zastřešeného prostoru, kde je třeba se zout a kde jsou po celé ploše koberce. Účelem této stavby je ukázat věřícím přesný směr jejich modliteb (k Mekce). Ten je dán stěnou s výklenkem (mihráb), který bývá umělecky ozdoben. Směrem k této stěně se věřící modlí. Stěny jsou zdobeny ornamenty nebo dlaždičkami. Nekonečná opakování geometrických vzorů mají připomínat nekonečnost Boží. Rostlinné motivy připomínají ráj. Lidské tváře nebo příběhy se zobrazují málo, neboť vše pozemské je pomíjivé. Napravo od mihrábu je kazatelna (minbar) se schodištěm, odkud imám (islámský duchovní) vykládá v pátek korán. Pod vlivem křesťanských kostelů bývá dnes řada mešit zastřešena obrovskými kopulemi. Z praktických potřeb byl připojen minaret, z něhož jsou věřící svoláváni k modlitbě (dnes pomocí ampliónů) a odkud světlo ohlašuje konec denního půstu při ramadánu. Jinak je prostor mešity volný. Pro ženy je vyhrazen zvláštní prostor. Zvláštní úcta je vzdávána hrobům světců, kde se věřící modlí a prosí o jejich přimluvu. Projevy zbožnosti zde bývají méně strážlivé než v mešitě.

Při **narození** se dítěti zašepká do pravého ucha výzva k modlitbě a do levého modlitba. Sedmý den je pojmenováno. Ostříhají se mu vlasy, cena jejich váhy ve zlatě se rozdává chudým a obětuje se ovce. Od čtyř let se dítě učí recitovat korán. V dospívání se provádí obrázka. Manželství je doporučováno pro zklidnění mysli. Svatba je chápána jako smlouva mezi mužem a ženou. Dává se přednost monogamii, ale muž může mít až čtyři ženy, pokud se o všechny dokáže stejně postarat. Rozvod je možný, ale brání mu vysoké pokuty za porušení manželské smlouvy. Po smrti se koná pohřeb co nejrychleji, aby spravedlivý dospěl k Bohu co nejdříve. Je pochován tváří k Mekce.

Jiří Gruber

ZPRÁVY ZE STARŠOVSTVA

BRNO I

Staršovstvo kladně hodnotilo zářijové ekumenické bohoslužby a vyjádřilo radost, že tato tradice bude pokračovat. Hovořilo se také o přípravách přímého televizního přenosu a o adventním setkání křesťanské služby, k němuž bude pozván vojenský kaplan Pavel Ruml. Největší část schůze byla věnována přípravě volby staršovstva. Bylo navrženo 16 bratří a sester, kterých se postupně dotážeme, zda by volbu přijali. Na příští rok byl pozván jako kazatel a přednášející bratr farář Zdeněk Bárta, senátor z Litoměřic a předseda představenstva Diakonie. Mládeži bude proplaceno cestné na sjezd mládeže (z našeho sboru se jich účastnilo přes 30). Dále byl schválen nový statut pěveckého sboru Cantate Domino, který bude napříště působit jako společný pěvecký sbor obou farních sborů Brno I a Brno II. Většina zpěváků s touto změnou vyslovila souhlas. První víkend v listopadu uskuteční CD zájezd do sboru slezské luterské církve v Karvině. Po rezignaci dosavadní dirigentky sestry Lydie Pospíšilové, povede sbor bratr Libor Nykodým ze sboru Brno II. Bude pozván celocírkevní kantor bratr Ladislav Moravetz, aby pomohl s metodikou nácviu nových písní. Jednalo se o koupi nové kopírky (ročně se v našem sboru dělá 15 tisíc kopií). Rozhodnutí zda koupit zcela novou nebo levnější repasovanou padne na příští schůzi. Byla stanovena data celocírkevních sbírek: 21.10. na fond potřebných ve světě a 11.11. na Jubilejní toleranční dar. První neděli adventní bude seniorátní sbírka pro potřeby dvou středisek Diakonie, která působí v našem seniorátě. Křtitelnice bude provizorně přemístěna do hlavní lodi Komenského kostela, abychom našli nejvhodnější polohu pro její trvalé umístění. Firmě Mac Lucculus byla zamítnuta žádost o zřízení elektrické přípojky pro prodejní stánek z našeho domu na Opletalově. Do konce října bude podána žádost o stavební povolení na přestavbu našich sborových místností. Bylo vypsáno výběrové řízení na nájem obchodních prostor do Joštovy ulice (10 zájemců). Jedná se také o novém nájemci prostor uvolněných do konce roku Britskou radou. Uvažuje se o zřízení lavic pro hůře slyšící účastníky bohoslužeb v Komenského kostele. V závěru schůze podala rezignaci na členství ve staršovstvu a v liturgické komisi sestra Lydie Pospíšilová. Místo ní byla povolána jako náhradnice sestra Hana Kratochvílová. Na závěr byla dána presbyterům možnost připojit se jednotlivě k petici proti postavení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí.

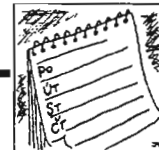
jg

BRNO II

Od jara se staršovstvo již poněkolkáté vrátilo kotázce, kterou je proč pokládat za důležitou: je to bohoslužebný pořad v Blahoslavově domě. Zaslouží si takovou podobu, která vystihuje povahu společenství setkávajícího se k naslouchání, oslavě, prosbám, svátostem. Značná část účastníků služeb Božích vyjádřila jak vnímají několik pokusů o změnu uspořádání služeb Božích. Staršovstvo vzalo na vědomí, že sborové shromáždění na jaře nám sice uložilo zkusit, jak se zamýšlené změny projeví, ale mínění účastníků služeb Božích se v této věci značně různí a promítají se do něj různorodé (a tudíž velmi rozmanité) motivy a přání. Velkou většinou členů se tedy usneslo zůstat u svého usnesení z března letošního roku o změně bohoslužebného pořádku pro služby Boží s kázáním v Blahoslavově domě. Menší část starších by však dala přednost bohoslužebnému uspořádání, které jsme užívali od poloviny sedmdesátých let do letošního jara. – Staršovstvo rovněž vyslechlo zprávu o setkání členů sboru s hosty z partnerského sboru ve Vídni letos v září a o návštěvě v reformovaném sboru v nizozemském Apeldoornu. Přijalo informaci, že holandské přátelé pravděpodobně uspořádají zájezd do Brna v příštím nebo přespříštím roce, takže bychom se s nimi tentokrát ve sboru mohli setkat ne už kvůli pouze informaci o tom, jak právě vypadají a čím žijí naše sbory, ale také k tematickým rozhovorům a úvahám o společných podnětech, případně úkolech. – Výzvou k zamýšlení byl návrh staršovstva Brno I o statutu pěveckého sboru Cantate Domino. S uspokojením jsme přijali k tomu patřící zprávu, že činnost pěveckého sboru má dobrou šanci pokračovat a že se smíme těšit na příležitostnou službu pěveckého sboru v Blahoslavově domě, již jsme i dříve směli vděčně přijmout, i když dosud pouze při výjimečných příležitostech. – Hospodářské úkoly (a starosti) nemohly chybět ani při jednání této schůze; snad se nám podaří to uložené uskutečnit a starostem prostě nepodlehout.

jv

TÝDEN VE SBORU

BRNO I

BRNO II

PONDĚLÍ

18.30 - staršovstvo (12.11.)
19.00 - sborové vzdělávání (26.11.)

ÚTERÝ

17.00 - dětský klub
17.00 - biblická hodina pro děti
18.30 - příprava nedělní školy
19.30 - mládež

STŘEDA

13.00 - služby Boží v Diakonii Hrnčířská
15.00 - kavárnička (pro dříve narozené)
16.00 - konfirmační příprava II. ročník
18.30 - mladší mládež
19.30 - starší mládež

ČTVRTEK

9.00 - klub otevřených dveří
16.00 - konfirmační příprava I. ročník
17.00 - biblická hodina pro dospělé

PÁTEK

15.00 - náboženství – Rychmanov
16.00 - konfirm. příprava – Rychmanov
18.30 - zkouška pěveckého sboru CD

SOBOTA

9.30 - služby Boží v DD Kociánka
(3. 11., 17. 11.)

NEDĚLE

10.00 - nedělní škola pro děti
11.00 - setkání na faře při kávě a čaji
18.00 - pěvecký sbor mládeže Kúrovec

10.00 - setkání v Blahoslavově domě
při kávě a čaji

SETKÁVÁNÍ

BRNĚNSKÝ EVANGELICKÝ MĚSÍČNÍK

Vydávají sbory

Českokobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Vychází za finanční podpory města Brna.
Internet: <http://setkavani.hyperlink.cz>. Odpovědní redaktori: Jiří Gruber, Jaroslav Vítek. Na čísle spolupracovali: Marek Baláš, Miloslav Cahlík, Dr. Jan Franců, Jana Kovářová, Ludmila Marková, Jiří Nantl, Ctirad Novák, Daniela Ryšavá, PhDr. Eva Šimková, RNDr. Blahoslav Šimek a externí spolupracovníci. Registrováno pod číslem: R7/98. Vychází 10× ročně poslední neděli v měsíci. Časopis je možné objednat na adrese sboru ČCE Brno I. Na stejnou adresu je možno posílat i literární příspěvky. Doporučená cena jednotlivého čísla 12 Kč, pro předplatitele 10 Kč. Adresa sboru ČCE Brno I - Opletalova 6, 602 00 Brno, tel.: 05/42211453, email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.berolina.cz/ccebrno>. Adresa sboru ČCE Brno II - Lidická 79, 602 00 Brno, tel.: 05/41 21 24 69, email: evsboii@iol.cz.
Datum uzávěrky příštího čísla: 8. 11. 2001